

Світанок

Вісник Христової присутності

Журнал «Світанок»

Жовтень 2025

Зміст

НАЙВАЖЛИВІШІ МОМЕНТИ СВІТАНКУ	2
ВПЕВНЕНІСТЬ У ВОСКРЕСІННІ	2
МІЖНАРОДНІ БІБЛІЙНІ СТУДІЇ.....	17
БОЖИЙ ПРОРОК ПІД ЗАГРОЗОЮ	17
ЗЛО НА ЗЕМЛІ	20
ОБІЦЯНИЙ НОВИЙ ЗАВІТ.....	23
ПЕРЕДБАЧЕНЕ ВІДНОВЛЕННЯ	26
ХРИСТІЯНСЬКЕ ЖИТТЯ І ВЧЕННЯ.....	29
ГІДЕОН, ЄФТА І САМСОН	29

Слідкуйте за текстом у своїй Біблії!

Впевненість у воскресінні

«Але Бог допоміг мені до цього дня, і тому я стою тут і свідчу перед малими і великими.

Я не кажу нічого, крім того, що пророки і Мойсей сказали, що станеться, — що Месія буде страждати і, як перший, хто воскрес із мертвих, принесе послання світла своєму народу і язичникам».
Дії 26:22,23

Впевненість у воскресінні є однією з найважливіших тем у Біблії, і так має бути, інакше обіцянки Бога не мали б ніякого значення. Однак, щоб зрозуміти, чому має бути воскресіння мертвих, спочатку необхідно повністю усвідомити природу смерті. Біблія говорить нам, що смерть є станом забуття — неіснування (Еклезіаст 9:5,6,10). Коли досконалий чоловік Адам згрішив, він зазнав покарання за гріх, яким була смерть (Буття 2:17; Римлянам 5:12; 6:23). Бог описав стан смерті таким чином: «У поті чола свого будеш їсти хліб, аж поки не повернешся до землі, з якої ти взятий, бо ти є порошок, і до порошку повернешся» (Буття 3:19). (Буття 3:19). Не було

жодної згадки про загробне життя або про «душу», яка не підлягає смерті.

Адам був приречений на вічне небуття, якби не любов і милосердя Бога, які виразилися в житті, смерті та воскресінні Ісуса. Його воскресіння було гарантією того, що Божий план воскресіння для всіх стане реальністю. Апостол Павло у своїй проповіді на Ареопазі сказав, що Бог «призначив день, в який Він буде судити світ у справедливості через того, кого Він призначив, про що Він дав впевненість усім людям, воскресивши Його з мертвих». Дії 17:31

Необхідність воскресіння Ісуса

У Божому плані було надзвичайно важливо, щоб Ісус помер як викуп за Адама, але не менш важливо було, щоб він воскрес із мертвих. Мертвий Христос, або Месія, не зміг би виконати чудові обіцянки Божого Слова, такі як ті, що містяться в Ісаї 9:6,7: «Бо Дитя народилося нам, Син даний нам, і влада () буде на Його плечах, і ім'я Його буде: Чудовий, Радник, Бог могутній, Отець вічний, Князь миру. Збільшення Його влади і миру не буде кінця». Учні очікували, що ця обіцянка здійсниться під час земного служіння нашого Господа, і тому вони були так зневірені і пригнічені, коли Ісус помер на хресті. Вони не

розуміли, що це було частиною плану Небесного Отця.

У перший день тижня, на третій день після розп'яття Ісуса, він з'явився двом своїм зневіреним учням, які йшли до Еммауса (Лука 24:1,21). Вони вважали його незнайомцем. Під час розмови він лагідно дорікнув їм за те, що вони не розпізнали цю важливу частину Божого плану, сказавши: «О, нерозумні й повільні серцем, щоб вірити в усе, що пророки говорили! Хіба не повинен був Христос це витерпіти, щоб увійти в свою славу? І, починаючи від Мойсея та всіх пророків, він пояснював їм у всіх Писаннях те, що стосувалося його». (Лука 24:25-27). Протягом наступних сорока днів учні прийшли до прийняття і віри в те, що Ісус воскрес із мертвих, але тільки після П'ятидесятниці, коли на них зійшов Святий Дух, вони повністю зрозуміли важливість воскресіння в Божому плані примирення. Про це свідчить проповідь Петра, записана в Діях 2:14-36.

Слово «воскресіння» не зустрічається в Старому Завіті, але ця доктрина викладається в багатьох чітких висловлюваннях Святого Письма. В Іова 14:13-15 ми читаємо: «О, якби Ти сховав мене в могилі, якби Ти зберіг мене в таємниці, доки не мине Твій гнів, якби Ти призначив мені певний час

і згадав про мене! ... Ти покличеш, і я відповім Тобі; Ти матимеш бажання до діла рук Твоїх». Пророк Ісая писав: «Твої померлі оживуть, разом із моїм мертвим тілом вони повстануть. Прокиньтесь і співайте, ви, що мешкаєте в пилу, бо ваша роса — як роса трав, і земля викине померлих» (Ісая 26:19). Пророк Осія писав: «Я викуплю їх від влади могили, я визволю їх від смерті: о смерте, я буду твоєю пошестю; о могило, я буду твоєю загибеллю». Осія 13:14

Обіцянка Аврааму

Абсолютна впевненість у воскресінні була проілюстрована для нас у випадку, який вимагав воскресіння, щоб божественна обіцянка мала сенс. Ми говоримо про Божу обіцянку Аврааму, записану в Буття 22:15-18. Пам'ятаємо, що Бог обіцяв Аврааму сина, який мав народитися від Сари (Буття 17:19). Авраам чекав багато років, щоб ця обіцянка здійснилася, бо саме через це насіння мали здійснитися всі інші обіцянки, які Бог дав йому. Однак розповідь говорить нам, що коли Ісаак був молодим чоловіком, Бог попросив Авраама принести свого сина в жертву (Буття 22:1,2). Віра Авраама в Божі обіцянки була такою сильною, що він вірив, що Бог воскресить Ісаака з мертвих, якщо це буде необхідно, щоб виконати свої обіцянки.

Ця впевненість проявилася в словах Авраама до тих, хто залишився біля підніжжя гори, коли він наказав молодим чоловікам: «Залишайтеся тут з ослом, а я і хлопчик підемо туди, поклонимося і повернемося до вас» (вірш 5). Апостол Павло в Посланні до Євреїв 11:17-19 підтверджує цю думку: «Вірою Авраам, коли був випробуваний, приніс в жертву Ісаака, і той, хто отримав обіцянки, приніс в жертву свого єдинородного сина, про якого було сказано: «В Ісааку буде названо твоє потомство», вважаючи, що Бог здатний воскресити його навіть з мертвих, звідки він і отримав його в як прообраз». Зауважимо, що на цій картині Бог був представлений в Авраамі, а Ісус — в Ісааку. Всі обіцянки Бога світу були зосереджені в Ісусі. Ісус мав жити, щоб виконати ці обіцянки, воскреснувши з мертвих.

Садукеї не вірили у воскресіння. Вони намагалися заманити Ісуса в пастку, вигадавши абсурдну ситуацію, в якій одна жінка була дружиною семи померлих чоловіків. Питання до нашого Господа було таким: чиєю дружиною вона буде в Царстві? Ісус відповів: «Ви помиляєтеся, не знаючи ні Писань, ні сили Божої. Бо у воскресінні вони не одружуються і не виходять заміж, але є як ангели Божі на небі» (Матвія 22:23-30). Ісус просто вказав на те, що в Царстві не буде шлюбу, а тому

ситуація, вигадана садукееями, не мала сенсу. (Матвія 22:23-30). Ісус просто вказав, що в Царстві не буде шлюбу, а тому ситуація, вигадана садукееями, не мала сенсу. Однак Ісус побачив можливість вказати на помилку в доктрині садукееїв, коли сказав: «А щодо воскресіння мертвих, чи не читали ви, що вам сказав Бог, кажучи: Я є Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова? Бог не є Богом мертвих, а Богом живих». вірші 31,32; Вихід 3:6

Садукееї знали, що патріархи були мертві вже століттями, і вони також розуміли, що Ісус знав про це. Вони були змушені визнати, що, якщо Бог був істинним і надійним, Авраам, Ісаак і Яків мали бути повернені до життя, щоб вони могли знову насолоджуватися обіцяними відносинами з Богом.

Пророк, подібний до Мойсея

У Повторенні Закону 18:18,19 Мойсей повторив слова Бога, які той сказав йому про царство, яке буде функціонувати під керівництвом нового посередника і за новою угодою. «Я поставлю їм пророка з-поміж їхніх братів, подібного до тебе, і вкладу свої слова в його уста, і він буде говорити їм усе, що Я йому накажу. І станеться, що хто не

слухатиме моїх слів, які він буде говорити в моє ім'я, того Я покараю».

Апостол Петро в Діях 3:21-26 застосовує це пророцтво Мойсея до царства, називаючи його «часом відновлення всього» і заявляючи, що про цей чудовий час говорив Бог устами всіх своїх святих пророків від початку світу. Потім він нагадав своїм слухачам про первісне пророцтво про відновлення (), вимовлене Мойсеєм. Ця чудова проповідь Петра була виголошена на одній із галерей Храму. Серед слухачів були начальник храму та садукеї. Коли Петро завершив свою проповідь словами: «До вас перших Бог, воскресивши Свого Сина Ісуса, послав Його, щоб благословити вас, відвернувши кожного з вас від ваших гріхів», начальник і садукеї розгнівалися. Вони розгнівалися, бо Петро стверджував, що Ісус воскрес із мертвих і що через Нього всі, хто був у могилах, воскреснуть, щоб скористатися «часом відновлення». Далі розповідь продовжується: «І коли вони говорили до народу, прийшли до них священики, начальник храму і садукеї, обурені тим, що вони навчали народ і проповідували через Ісуса воскресіння з мертвих». Дії 4:1,2

Пророчі особливості Завіту Закону

У Святому Письмі нам сказано, що багато рис Завіту Закону, даного народу Ізраїлю, були прообразом майбутніх подій (1 Коринтян 10:11; Євреїв 10:1). Ми бачимо, що це особливо стосується двадцять третьої глави книги Левит, яка була частиною Закону. У цій главі Господь дав Мойсею вказівки щодо свят, які народ мав дотримуватися. Чотирнадцятого дня першого місяця вони мали зарізати пасхальне ягня, а п'ятнадцятого — святкувати Свято Незаквашених Хлібів, яке тривало сім днів (Вихід 12:6; Левит 23:5,6). Ізраїльтяни вийшли з Єгипту «п'ятнадцятого дня першого місяця, на другий день після Пасхи» (Числа 33:3). Після того, як вони увійшли до своєї землі і зібрали врожай зерна, Господь наказав Мойсею, що вони повинні виконувати додатковий обряд. Ми читаємо: «Коли ви увійдете до землі, яку Я даю вам, і будете збирати врожай зерна, то повинні спалити на вівтарі Господньому (Числа 33:3). Після того, як вони прийшли до своєї землі і зібрали врожай зерна, Господь наказав Мойсею, щоб вони виконали додатковий обряд. Ми читаємо: «Коли ви прийдете до землі, яку Я даю вам, і зберете врожай, то принесете жнива перших плодів вашого врожаю до священика: І він помахася снопом перед Господом, щоб він був прийнятий

Жовтень 2025 року

за вас: на наступний день після суботи священик помагає ним» (Левит 23:10,11). «Субота», про яку тут згадується, була святим зібранням, що ознаменувало перший день свята опрісноків.

В рамках ритуалу священик виходив на поля, вибирав стигле зерно, збирав його в сніп і в'язав у сніп. Повернувшись, він підносив сніп перед Господом на вівтарі як жертву перших плодів врожаю. Цей акт ознаменував початок жнив, які мали тривати п'ятдесят днів. вірші 15,16

Ця особливість свята була дивовижно пророчною у випадку Ісуса. Ісус був зобов'язаний досконало дотримуватися всіх деталей Закону. Чотирнадцятий день місяця нісан починався із заходом сонця, і десь після півночі Ісус був заарештований у Гефсиманському саду і переданий Каяфі, а потім римлянам (Матвія 26:47-75; 27:1-26). У розповіді Марка сказано, що він був розп'ятий о третій годині, приблизно о 9:00 ранку, все ще чотирнадцятого дня місяця нісан. Ісус пробув на хресті до дев'ятої години, приблизно до 3:00 пополудні, і помер. (Марк 15:25-37). Таким чином, Ісус помер того ж дня, 14 нісана за єврейським календарем, коли в Ізраїлі забивали пасхальних ягнят. Павло підтверджує цей зв'язок, кажучи: «Христос, наш пасхальний

ягня, був принесений в жертву за нас». 1 Коринтян 5:7

Тіло Ісуса було покладено в гробницю перед заходом сонця чотирнадцятого дня місяця нісан (Лука 23:53-55). Тіло лежало в гробниці весь наступний день, від заходу сонця до заходу сонця, що було суботою, або п'ятнадцятим днем місяця нісан (вірш 56). Потім дуже рано вранці — першого дня тижня, або шістнадцятого дня місяця нісан — жінки прийшли до гробниці і виявили, що Ісус воскрес із мертвих (Лука 24:1-6; Марк 16:1-6). Таким чином, Ісус став «первістком» духовного врожаю і «первістком тих, хто заснув» у смерті, тобто первістком воскресіння. (1 Коринтян 15:20). Ми можемо уявити собі, як єврейський священик виконував обряд помахування снопом перед Господом рано вранці того шістнадцятого дня місяця нісан, в той самий час, коли Ісус виконував Закон, воскресши з мертвих.

Детальне свідчення Павла

За часів апостола Павла, як і за наших днів, існував скептицизм щодо воскресіння мертвих. Щоб відповісти на це, він написав п'ятнадцяту главу 1 Коринтян, щоб показати, що обіцяне воскресіння було важливою і невід'ємною частиною Божого плану спасіння. У перших

віршах розділу Павло нагадує церкві в Коринті, що послання, яке він проголошував їм, було Євангелієм [грецькою: добра новина], і першою та найголовнішою частиною цього послання була смерть і воскресіння Ісуса. «Бо я передав вам насамперед те, що й сам прийняв, що Христос помер за наші гріхи згідно з Писанням; і що Він був похований, і що Він воскрес на третій день згідно з Писанням». 1 Коринтян 15:3,4

Потім апостол представляє воскресіння Ісуса як факт, оскільки його бачили апостоли, а потім і понад п'ятсот братів, більшість з яких ще були живі на час написання Павлом свого листа. Нарешті, воскреслий Господь був побачений самим Павлом на дорозі до Дамаску (вірші 5-8). У віршах 12-19 Павло демонструє, що вся доктрина воскресіння залежить від воскресіння Ісуса, і тому що він воскрес, то всі, хто в могилах, також воскреснуть з мертвих. Якби Ісус не воскрес, то всі — навіть його учні та послідовники — все ще були б у своїх гріхах. Бо навіть якщо Ісус помер, щоб зайняти місце Адама у смерті, йому було необхідно знову ожити, щоб з'явитися перед Богом і представити цінність, або заслугу, своєї жертви викупу в руки божественної справедливості.

Апостол завершує цю частину своєї аргументації, кажучи: «Але тепер Христос воскрес із мертвих і став первістком тих, хто заснув. Бо як через людину [Адама] прийшла смерть, так через людину [Ісуса] прийшло і воскресіння мертвих. Бо як в Адамі всі вмирають, так і в Христі всі оживуть», тобто всі отримають можливість, завдяки послуху, здобути вічне життя. (вірші 20-22). Воскресіння відбудеться згідно з визначеним планом, продовжує Павло: «Кожен у своєму порядку: спочатку Христос, як первісток, потім ті, хто належать до Христа, у Його присутності» (вірш 23). Христос означає помазаний, і апостол говорить, що помазані послідовники Ісуса будуть воскрешені першими. Це логічно і розумно, оскільки вони будуть пов'язані з Ісусом у царстві як царі і священики. (Матвія 19:28,29; Об'явлення 20:6). Потім піддані царства, всі, хто перебувають у своїх могилах, вийдуть з гробниць, щоб мати можливість отримати життя. Івана 5:28,29

Плотські тіла і духовні тіла

Потім Павло каже: «Але хтось скаже: як воскреснуть мертві, і з яким тілом вони прийдуть? ... Те, що ти сієш, ти сієш не те тіло, яке буде, а голе зерно, може пшеничне, а може якесь інше зерно: але Бог дає йому тіло, як йому подобається, і кожному насінню своє тіло. Не

всяке тіло є однаковим тілом: є одне тіло людське, інше тіло тварин, інше риб, інше птахів. Є також тіла небесні і тіла земні: але слава небесних є одна, а слава земних інша. Є одна слава сонця, інша слава місяця, інша слава зірок: бо одна зірка відрізняється від іншої зірки славою. Так само і воскресіння мертвих. Воно сіється в тлінні, а воскресає в нетлінні; воно сіється в безчесті, а воскресає в славі; воно сіється в немочі, а воскресає в силі; воно сіється тілом природним, а воскресає тілом духовним. Є тіло природне, а є тіло духовне. 1 Коринтян 15:35-44

У цьому висловлюванні апостола Павла використовується кілька ілюстрацій, які вказують на те, що при воскресінні буде більше ніж один вид тіла, а саме тіла з плоті та тіла з духу. Вид тіла, яке матиме кожна людина, залежить від того, що було посіяно у смерті. «Воно», про яке апостол говорить у тридцять восьмому вірші, — це особистість або характер, який людина розвиває у цьому житті. Переважна більшість людства матиме характер, який найкраще підходить для життя тут, на землі. Тому вони матимуть тіло з плоті. У царстві земля буде чудовим місцем для життя, і ті, хто досягнуть вічного життя тут, на землі, будуть вічно славити Бога за Його милість і благословення.

Однак у наш час, після П'ятидесятниці, деякі дізналися про вищу можливість життя, яка стала можливою завдяки крові Ісуса. Відповідаючи на заклик йти Його слідами, вони запрошені перетворити свої думки та прихильності від земних речей і спрямувати їх на духовні речі. (Римлянам 12:1,2; Колоссянам 3:1-3). Ці люди протягом свого християнського шляху перетворюють свої думки, вивчаючи Боже Слово. Застосовуючи його принципи у своєму житті до такої міри, що розвивають духовний розум, який є характером, який вони сіють у смерті, вони отримають духовне тіло у воскресінні.

Апостол завершує своє пояснення воскресіння, стверджуючи, що тим, хто воскресне до духовної природи, буде дано безсмертя. «Бо це тлінне повинно одягнутись у нетлінне, а це смертне повинно одягнутись у безсмертя. Тож коли це тлінне одягнеться в нетлінне, а це смертне одягнеться в безсмертя, тоді збудеться написане: «Смерть поглинута перемогою». (1 Коринтян 15:53,54). Ідея цього тексту полягає в тому, що коли робота нинішнього віку буде завершена і всі, хто має бути божественної природи, воскреснуть, тоді пророцтво в Ісаї 25:6-10, яке Павло частково процитував, збудеться. Це пророцтво про царство і благословення, які будуть даровані

людству, коли воно повернеться з пороку землі у воскресінні.

«Він [Бог] поглине смерть у перемозі; і Господь Бог зітре сльози з усіх облич; і докір свого народу Він усуне з усієї землі, бо Господь сказав це. І в той день скажуть: Ось, це наш Бог, на якого ми чекали, і Він нас спасе; це Господь, на якого ми чекали, ми будемо радіти і веселитися в Його спасінні.» (Ісая 25:8,9). Тож радійтемо впевненості у воскресінні, про яке говорили пророки, Ісус і вірні апостоли. Слава Богу за це розуміння!

Урок на 5 жовтня

Божий пророк під загрозою

**Ключовий вірш: «Тож тепер виправте свої дороги та свої вчинки і слухайте голос Господа, вашого Бога, і Господь пошкодує про зло, яке Він оголосив проти вас» (Єремія 26:13).
Єремія 26:13**

**Вибрані уривки з Писання:
Єремія 1:6-10; 26:8-15**

Вираз «говорити правду владі» набув особливого значення в рухах за громадянські права та проти війни в середині 20 століття. Однак концепція, яку він охоплює, яка заохочує людей висловлюватися проти влади, навіть якщо це може бути важко або ризиковано, існує вже тисячі років. Ця концепція навіть зустрічається в Біблії, і, мабуть, ніде так сильно, як у відповіді Ісуса Понтію Пілату, який мав владу засудити Його на смерть. На запитання Пілата до Ісуса: «Ти є Цар Юдейський?», Ісус відповів: «Моє царство не є з цього світу : якби моє царство було з цього світу, то мої слуги

билися б, щоб я не був виданий юдеям; але тепер моє царство не звідси. Тоді Пилат сказав йому: «То ти цар?» Ісус відповів: «Ти кажеш, що я цар. Для цього я народився і для цього прийшов у світ, щоб свідчити про правду». Іоанна 18:33,36,37

Сьогоднішній урок містить ще один приклад «проголошення істини владі», який можна знайти в житті пророка Єремії. Покликаний бути пророком у молодому віці, Єгова запевнив Єремію, що він дійсно буде пророкувати народу Юдеї, незважаючи на те, що його називали юнаком. Господь сказав: «Не кажи: «Я дитина», бо до кого б Я тебе не послав, ти підеш, і що б Я тобі не наказав, ти говоритимеш. ... Ось, Я вклав Свої слова в твої уста: дивись, Я сьогодні поставив тебе над народами і над царствами, щоб виривати, руйнувати, знищувати і скидати, будувати і садити». Єремія 1:7,9,10

У всій Біблії ми бачимо, як Ізраїль відкидає, а в деяких випадках і вбиває пророків, посланих Єговою. Послання, що закликали до покаяння, попереджали про божий суд, викривали лицемірство і фальшиву праведність, а також суперечили популярним віруванням і діям, були достатньою провокацією для того, щоб народ погрожував посланцям, обраним Єговою.

Коли Єремія пророкував проти міста Єрусалима та Ізраїльського храму, «тоді священики та пророки звернулися до князів та до всього народу, кажучи: Цей чоловік гідний смерті, бо він пророкував проти цього міста, як ви чули своїми вухами». Єремія відповів: «Робіть зі мною, як вважаєте за потрібне. Але знайте напевно, що якщо ви мене вб'єте, то на себе і на це місто наведете невинну кров. ... Проте Ахікам, син Шафана, підтримав Єремію, тож його не видали народу на смерть». Єремія 26:11, 14, 15, 24

Нехай приклад Єремії, який «говорив правду владі», буде для кожного з нас заохоченням впевнено проповідувати Євангеліє, навіть коли це може здаватися непопулярним. Наше послання було особисто передане Ісусом: «Ідіть же і навчіть всі народи, хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа, навчаючи їх дотримуватися всього, що Я вам заповідав; і знайте, що Я з вами повсякчас, аж до кінця віку». Матвія 28:19,20

Зло на землі

**Ключовий вірш: «Я наказав їм, кажучи:
Слухайтеся мого голосу, і я буду вашим
Богом, а ви будете моїм народом; і ходіть
усіма шляхами, які я вам наказав, щоб вам
було добре».
Єремія 7:23**

**Вибрані уривки з Писання:
Єремія 7:1-11, 21-23**

Наказ у нашому ключовому вірші є коротким повторенням наказів, що містяться в Вихід 19:5, Левит 26:3-12 та Повторення Закону 5:33. Якщо Ізраїль буде дотримуватися заповідей Єгови, він буде жити і процвітати на землі, яку йому було дано. Це було правдою навіть після того, як Ізраїль розділився на північні племена Ізраїлю та південні племена Юди. Послух завжди був найважливішою вимогою завіту між Богом і Його обраним народом, а не жертви. Знову впавши в поклоніння фальшивим богам, народ Юдеї шукав безпеки від суду Єгови, приходячи до Храму і приносячи жертви.

У сьогоднішньому уривку з Писання ми читаємо слова Єгови, сказані устами Єремії, в яких стверджується, що послух є важливішим за жертви в храмі: «Послухайте слово Господнє, всі ви, люди Юдеї, які входите цими воротами, щоб поклонитися Господу. Ось що говорить Господь Всемогутній, Бог Ізраїлю: Виправте свої дороги і свої вчинки, і Я дозволю вам жити на цьому місці. Не покладайтеся на оманливі слова і не кажіть: «Це храм Господній, храм Господній, храм Господній! Якщо ви справді зміните свої шляхи і свої вчинки і будете поводитися один з одним справедливо, якщо не будете гнобити чужинців, сиріт і вдів і не будете проливати невинну кров у цьому місці, і якщо не будете слідувати за іншими богами на свою шкоду, то я дозволю вам жити в цьому місці, на землі, яку я дав вашим предкам навіки. Але дивіться, ви покладаєтеся на оманливі слова, які нічого не варті. Чи будете ви красти і вбивати, чинити перелюб і клятвопорушення, палити кадило Ваалу і слідувати за іншими богами, яких ви не знаєте, а потім приходити і стояти переді мною в цьому домі, що носить моє Ім'я, і говорити: «Ми в безпеці — в безпеці, щоб робити всі ці огидні речі»? Чи став цей дім, що носить моє Ім'я, для вас розбійницьким кублом? Але я спостерігав! — заявляє Господь». Єремія 7:2-11

Ці сильні слова показують, що жодні релігійні обряди чи жертви в храмі не принесуть користі, якщо Юда не виправить своїх злих шляхів. Ніхто не може претендувати на безкоштовне спасіння, практикуючи відомий гріх або живучи в нехтуванні визнаного обов'язку. Це було злом у царстві Юди, проти якого виступив Єремія. Вони думали, що храм, який вони осквернили, буде їхнім захистом, проголошуючи: «Це храм Господній!»

Це застереження проти претендування на Божу милість без послуху Його Слову є таким же правдивим сьогодні, як і в дні Єремії. Ми не можемо жити шість днів на тиждень у непокорі, а потім претендувати на спасіння в суботу в церковній будівлі, стверджуючи, що Христос там, щоб спасти. «Чи будемо ми продовжувати грішити, щоб благодать була ще більшою? Ні, Боже збав!» — сказав Павло. (Римлянам 6:1,2). Хрест Христа, разом із щирими зусиллями до послуху, є найефективнішим ліком від таких отруйних почуттів. Син Божий віддав Себе за наші гріхи, щоб показати досконалість Божого закону, а також зло гріха. (Римлянам 7:13). Нехай ми ніколи не думаємо, що можемо чинити зло без наслідків.

Обіцяний новий завіт

Ключовий вірш: «Ось який завіт Я укладу з
домом Ізраїля після тих днів, говорить
Господь: Я укладу закон Мій у їхні нутрощі і
напишу його на їхніх серцях; і буду їхнім
Богом, а вони будуть Моїм народом»
(Єремія 31:33).
Єремія 31:33

Вибрані уривки з Писання:
Єремія 31:27-34

Після визволення з єгипетського рабства Бог пообіцяв, що Ізраїль буде «особливим скарбом ... понад усі народи», «царством священиків і святим народом», якщо вони будуть слухатися Його голосу і дотримуватися Його завіту (Вихід 19:5,6). Почувши ці слова, «весь народ відповів одностайно і сказав: Все, що сказав Господь, ми будемо робити. І Мойсей передав слова народу Господу» (вірш 8).

Незважаючи на обіцянку дотримуватися завіту, народ Ізраїлю неодноразово порушував свою обітницю. Як результат їхньої непокори, в нашому уроці Єремія говорить обом домівкам Ізраїлю та

Юди про Новий Завіт, який буде встановлений у майбутньому. (Єремія 31:31). Цей завіт буде кращим за перший, оскільки Бог напише його в їхніх серцях, а не на кам'яних скрижалях. Апостол Павло пояснює мету первісного завіту — «закон» не мав на меті забезпечити спасіння, а був тимчасовим заходом, покликаним вести людей до остаточного спасіння, яке можна знайти через віру в Ісуса Христа.

«То чи закон суперечить обітницям Божим? Звичайно, ні! Бо якби був даний закон, що міг би дати життя, то справді праведність була б від закону. Але Писання ув'язнило все під гріхом, щоб обітниця через віру в Ісуса Христа була дана тим, хто вірує. До приходу віри ми були в полоні під законом, ув'язнені, доки не з'явилася віра. Отже, закон був нашим опікуном до приходу Христа, щоб ми могли бути виправдані вірою». Галатів 3:21-24

Цей Новий Завіт, про який пророкував Єремія, потребуватиме посередника, щоб примирити розрив між Богом та Ізраїлем, спричинений непокорю. Мойсей був посередником первісного завіту, але Бог дав свого єдинородного Сина, Ісуса, щоб Він був кращим посередником цього нового і кращого завіту. (Второзаконня 18:15-19; Дії 3:22,23; 1 Тимофія 2:5). Новий Завіт спочатку

буде укладений з Ізраїлем, але зрештою охопить все людство під час тисячолітнього царства Христа. (Об'явлення 22:17; 20:6). Він вимагатиме послуху від кожної людини, яка скористається пропозицією Нового Завіту про життя.

У цей час Бог закликає народ стати нареченою Христа з метою благословення всіх людей у Месіанському царстві. «Ви спасенні благодаттю. І Бог воскресив нас із Христом і посадив нас із Ним на небесах у Христі Ісусі, щоб у прийдешніх віках показати незрівнянне багатство Своєї благодаті, вияву Своєї доброти до нас у Христі Ісусі». (Ефесян 2:5-7). Розвиток церковного класу не відбувається за Новим Завітом за допомогою посередника. Натомість апостол Іван каже нам: «Ми маємо заступника [утішителя або помічника, а не посередника] перед Отцем, Ісуса Христа, праведного». 1 Івана 2:1

Будьмо вірними нашій надії повернути все людство до гармонії з Небесним Отцем- ом через Новий Завіт. Об'явлення 21:1-5

Передбачене відновлення

Ключовий вірш: «У містах гірських, у містах долинних, у містах південних, у землі Веніаминівій, у місцях навколо Єрусалиму та в містах Юди знову будуть проходити стада під рукою того, хто їх перераховує, говорить Господь». Єремія 33:13

**Вибрані уривки з Писання:
Єремія 33:1-13**

Сьогоднішній ключовий вірш стосується відносин Єгови з народом Ізраїлю, Його обраним народом. Ізраїль пообіцяв залишатися слухняним за заповітом законів і постанов в обмін на божественну опіку і благословення. Бог піклувався про них, як пастух піклується про свою отару. Давид писав: «Господь — мій пастух. Він дає мені все, що мені потрібно» (Псалми 23:1). Пророк Ісаія проголошує ті самі відносини між Творцем і Його обраним народом: «Він піклується про свою отару, як пастух. Він збирає ягнят у свої обійми. Він носить їх близько до свого серця. Він лагідно веде тих, хто має малих дітей». Ісаія 40:11

Проблеми Ізраїлю часто виникали через егоїстичних пастухів, призначених Богом: «Як живий Я, говорить Всевишній Господь, ви покинули мою отару і залишили її на поталу диким звірам. І хоча ви були моїми пастухами, ви не шукали моїх овець, коли вони загубилися. Ви дбали про себе і залишили овець голодувати». Єзекіїль 34:8

Однак не всі пастухи Ізраїлю ігнорували настанови Єгови. Багато пророків вірно повідомляли народу, що одного дня Бог пошле пастуха, який знову відновить місце Ізраїлю серед усіх народів. «Тоді я призначу над ними одного пастуха, і він буде пасти їх, правителя, подібного до Мого слуги Давида; він буде пасти їх і бути їхнім пастухом». Єзекіїль 34:23

Вірні ізраїльтяни, які прислухалися до Божих посланців, знали, що Давид був прообразом майбутнього Месії. Марія, мати Ісуса, швидко зрозуміла, коли перед нею з'явився ангел із звісткою, що вона народить особливу дитину: «Ти зачнеш і народиш сина, і назвеш його Ісусом. Він буде великим і буде званий Сином Всевишнього. Господь Бог дасть йому престол його батька Давида». Лука 1:31,32

Слово «розповідає» у нашому ключовому вірші означає «рахувати». Послання Єремії полягає в
Жовтень 2025 року

тому, що Ізраїль, незважаючи на свої великі гріхи, знову буде вважатися вівцями Єгови. Павло стверджує, що Євангеліє «спочатку для юдеїв, а потім для греків [язичників]». (Римлянам 1:16). Цей вірш, а також інші, такі як Дії 13:46 і Римлянам 11:25,26, підкреслюють той факт, що Божий план спасіння передбачає пріоритет для єврейського народу, оскільки вони були першими одержувачами божественних обіцянок і завіту. Однак вони не були вівцями Ісуса, про яких він говорив у 10 розділі Євангелія від Івана.

Відповідаючи на їхнє запитання, чи є він Месією, Ісус сказав: «Я вам сказав, але ви не вірите. Діла, які я роблю в ім'я мого Отця, свідчать про мене, але ви не вірите, бо ви не мої вівці. Мої вівці слухають мій голос; я знаю їх, і вони йдуть за мною. Я даю їм вічне життя, і вони ніколи не загинуть; ніхто не вирве їх з моєї руки. Мій Отець, який дав їх мені, більший за всіх; ніхто не може вирвати їх з руки мого Отця». Іван 10:24-29

Гідеон, Єфта і Самсон

***«Коли Господь поставив їм суддів, то
Господь був із суддею і визволяв їх з руки
ворогів їхніх усі дні судді».
Суддів 2:18***

Протягом кількох століть після смерті Йошуа в Ізраїлі не було чіткої системи управління. Записано, що в цей час кожен робив те, що вважав «правильним у своїх очах». (Числа 33:52-56; Суддів 21:25). Здебільшого тенденція була до неправедності та поклоніння фальшивим богам. Як покарання за їхні злі вчинки, Бог дозволив ізраїльтянам бути пригнобленими їхніми ворогами, яких вони не повністю вигнали з землі Ханаанської, як Він наказав. (Суддів 2:13-15). «Проте Господь поставив суддів, які визволили їх з рук тих, хто їх грабував» (вірш 16). У цій статті ми розглянемо життя трьох вірних суддів — Гедеона, Єфта та Самсона.

Гідеон був п'ятим суддею Ізраїлю. Вперше про нього згадується, коли до нього приходять ангел, коли він молотить «пшеницю біля виноградного преса, щоб сховати її від мідіянців», які гнобили

Ізраїль протягом семи років. Ангел сказав Гідеону: «Господь з тобою, мужній і хоробрий». (Суддів 6:11,12). Відповідь Гедеона ангелу була не надто ентузіастичною. Йому було важко зрозуміти, як за таких обставин можна було сказати, що Господь з ним, або, власне, з будь-ким із ізраїльтян. Він запитав ангела: «Якщо Господь з нами, то чому все це сталося з нами? І де всі ті чудеса, про які розповідали нам наші батьки, кажучи: «Хіба не Господь вивів нас з Єгипту? А тепер Господь покинув нас і віддав нас в руки мідіанців». вірш 13

Ця відповідь не обов'язково вказує на те, що Гедеон сумнівався в твердженні ангела, але, можливо, це був просто його спосіб отримати додаткову інформацію. Гедеон міркував, що якщо Бог в минулому творив чудеса, щоб визволити свій народ, то Він повинен бути здатний зробити це знову, і він хотів бути впевненим, що це буде так. Господь відповів Гідеону через ангела: «Іди в цій силі своїй, і ти врятуєш Ізраїль від руки мідіанців: хіба не Я послав тебе?» Ця запевнення не переконало Гідеона, бо він відповів: «Як я можу врятувати Ізраїль? Ось, моя родина бідна в Манасії, а я найменший у домі свого батька». вірші 14,15

Тут Гедеон виявляє характерну смиренність, якою володіли всі, кого Господь використовував у своїй службі. Його родина була бідною, і, очевидно, обставини були такими, що Гедеон відчував себе малозначущим у родині, звідси його здивування і вагання, коли Господь вказав на нього як на свого вибраного для визволення свого народу. Бог заспокоїв цього смиренного чоловіка, сказавши йому: «Я буду з тобою, і ти поб'єш мідіанців, як одного чоловіка» (Суддів 6:16). Коли Господь запевняє: «Я буду з тобою», навіть найсромніші і найслабші люди стають хоробрими і відважними, якщо вони вірять у Нього, але віра Гедеона потребувала підкріплення. Він не сумнівався в Господі, але хотів бути впевненим, що це саме Бог Ізраїлю спілкується з ним; тому він знову відповів: «Якщо я знайшов милість в Твоїх очах, то дай мені знак, що це дійсно Ти говориш до мене» (вірш 17).

Тоді Гедеон попросив ангела Господнього не йти, «поки я не прийду до тебе, не принесу дарунок і не поставлю його перед тобою». Посланець пообіцяв залишитися. «Гідеон увійшов, приготував козеня [молоду козу] і прісні коржі з ефи борошна; м'ясо поклав у кошик, а бульйон у горщик, виніс до нього під дуб і подав йому» (вірші 18, 19). Тоді посланець Божий сказав Гедеону: «Візьми м'ясо і прісні коржі, поклади їх на цю

скелю і вилий бульйон». І він так зробив. Тоді ангел Господній простягнув кінець посоха, що був у його руці, і доторкнувся до м'яса та прісних хлібців; і з каменя піднявся вогонь, який пожер м'ясо та прісні хлібці. Тоді ангел Господній зник з його очей» (вірші 20, 21).

Ангел Господній з'явився Гідеону в людській подобі. Чудесне проявлення божественної сили і раптове зникнення небесного посланця змусили Гідеона усвідомити, з ким він розмовляв. Тоді він сказав: «О, Господи Боже! Бо я бачив ангела Господнього віч-на-віч. І Господь сказав йому: Мир тобі, не бійся, ти не помреш». вірші 22,23

Знищення поклоніння Ваалу

Тепер, коли Гедеон отримав запевнення, що благословення Господнє з ним, він був готовий приступити до завдання визволення ізраїльтян від мідіанців. Необхідною підготовкою до цього було знищення поклоніння Ваалу в країні. Це було важким випробуванням для Гедеона, бо його власний батько встановив вівтар для цього язичницького поклоніння.

Ангел Господній сказав йому: «Візьми молодого бичка свого батька, другого бичка семирічного віку, і зруйнуй жертвник Ваала, що належить

твоєму батькові, і зруйнуй гай [священні дерева, що використовувалися в ідолопоклонстві], що біля нього. І збудуй жертовник Господу, Богу твоєму, на вершині цієї скелі, у призначеному місці, і візьми другого бичка, і принеси цілопалення з деревом з гаю, який ти зрубаєш». Суддів 6:25,26

Гідеон виконав ці вказівки. Він скористався допомогою десяти своїх слуг «і зробив так, як сказав йому Господь». Він виконав ці вказівки вночі, бо боявся реакції домочадців свого батька і вважав, що найкраще буде виконати це, перш ніж вони про це дізнаються. Гедеон не недооцінював бурхливу реакцію поклонників Ваала- . Коли «чоловіки міста» дізналися про те, що було зроблено, і що відповідальним за це був Гедеон, вони зажадали, щоб він помер. вірші 27-30

Вони висунули цю вимогу батькові Гедеона, Йоасу. Однак Йоаш, хоча і встановив вітвар Ваала та гай, які знищив його син, відповів тим, хто вимагав смерті Гедеона: «Ви будете захищати Ваала? Ви будете рятувати його? Хто буде захищати його, того нехай стратять до ранку. Якщо він бог, нехай сам себе захищає, бо хтось зруйнував його вітвар». Суддів 6:31

Йоаш, очевидно, був вражений тим, що Ваал не зміг запобігти руйнуванню свого власного вівтаря. Мудро, його симпатії схилялися на бік Гедеона, і його віра в Бога Ізраїлю зростала іноді. «Того дня» Йоаш назвав свого сина «Єрубаалом [іврит: нехай Ваал змагається], кажучи: Нехай Ваал захищає його, бо він зруйнував його вівтар». вірш 32

Зібрання війська

Виникла негайна криза. Записи свідчать, що «тоді всі мідіанці, амалікітяни та сини сходу зібралися разом, перейшли і розташувалися в долині Єзреел. Але Дух Господній зійшов на Гідеона». Він засурмив у сурму, і люди з дому його батька зібралися до нього. Він також послав посланців «по всій Манасії, які також зібралися за ним, і послав посланців до Ашера, до Завулону і до Нефталіма, і вони прийшли назустріч їм» (вірші 33-35). Події розвивалися стрімко, і незабаром Гедеон опинився в оточенні війська, готового під його проводом виступити проти ворогів Ізраїлю. Для того, хто вважався найменшим у домі свого батька, це, мабуть, було досить приголомшливим поворотом подій, і не дивно, що він відчув потребу в додатковому запевненні від Господа.

«Гідеон сказав Богу: Якщо Ти хочеш врятувати Ізраїль моєю рукою, як Ти сказав, ось, я покладу руно вовни на підлогу; і якщо роса буде тільки на руні, а навколо нього вся земля буде сухою, тоді я буду знати, що Ти врятуєш Ізраїль моєю рукою, як Ти сказав» (вірші 36, 37). Господь був терплячим до Гедеона і виконав його прохання. Наступного ранку, коли він оглянув руно, воно було повністю просочене водою, містило, як зазначається в записі, «миску повну води», тоді як земля навколо нього була сухою. Це мало бути дуже переконливим, але Гедеон все ще не був повністю задоволений. Щоб переконатися ще раз, він змінив умови, попросивши Господа в другому випробуванні залишити руно сухим, а росу випасти на землю навколо.

Гідеон усвідомлював, що просить занадто багато, і сказав Богу: «Не гнівайся на мене, і я скажу тільки це один раз». Господь знову задовольнив прохання Гідеона, «бо на руні було сухо, а на всій землі була роса» (вірші 39, 40). Слід пам'ятати, що Гедеон жив у той час в історії Ізраїлю, коли народ відпав від Бога і поклонявся ідолам, і протягом багатьох років був утисканий ворогами. Він мав мало або взагалі не мав особистого досвіду чи спостережень, на яких міг би ґрунтувати свою віру в Господа. Як і Мойсей після сорока років у Мадіамі, Гедеон потребував різних

підтверджень того, що він був покликаний визволити свій народ.

Саме ця відсутність впевненості в собі дозволила Господу так чудово використати Гедеона. Однак Господь хотів, щоб він засвоїв ще один урок, а саме: не слід покладатися на чисельну перевагу. Бог сказав йому, що армія, яку він зібрав, була занадто великою. «Людей, що з тобою, занадто багато, щоб я віддав мідіанців в їхні руки, щоб Ізраїль не хвалився переді мною, кажучи: Моя рука врятувала мене». Суддів 7:2

Спочатку добровольча армія, яка поставила себе в розпорядження Гедеона, налічувала тридцять дві тисячі чоловік. За вказівкою Господа він сказав своїм людям, що ті з них, хто боїться, повинні повернутися до своїх домівок. «І повернулося з народу двадцять дві тисячі, а залишилося десять тисяч» (вірш 3). Тоді Господь сказав Гедеону: «Людей ще занадто багато. Відведи їх до води, і я там проріджу їх для тебе. Якщо я скажу: «Цей піде з тобою», той піде; а якщо я скажу: «Цей не піде з тобою», той не піде» (вірш 4).

Випробування було простим. Відокремити тих, хто п'є воду язиком, як собака, від тих, хто стає на коліна, щоб пити. Тільки триста з десяти тисяч пили воду, «прикладуючи руку до рота», і таким

чином могли пильно спостерігати, як вони п'ють. Ці триста мали скласти всю армію, яку Гедеон мав очолити проти мідіанців. вірші 5-7

Подальше зміцнення

Величезна армія ворогів Ізраїлю розбила табір у долині Єзреел. Без сумніву, Гедеон потребував додаткової впевненості, що таку збройну силу можна розгромити лише трьомастами чоловіками. «Тієї ж ночі» Господь наказав Гедеону взяти з собою свого слугу Фуру і спуститися в табір мідіанців, «і ти почуєш, що вони говорять». Господь сказав йому, що те, що він почує, додасть йому мужності для майбутнього нападу. вірші 9-11

Цей візит до табору мідіанців відбувся вночі і залишився непоміченим їхніми вартовими. «Гідеон прибув саме в той момент, коли один чоловік розповідав своєму другові про свій сон. Я мав сон, — говорив він. Круглий хліб з ячменю впав у табір мідіанців. Він вдарив по намету з такою силою, що намет перекинувся і впав. Його друг відповів: «Це не може бути нічим іншим, як мечем Гедеона, сина Йоаша, ізраїльтянина. Бог віддав мідіанців і весь табір в його руки» (вірші 13, 14). Почувши розповідь про цей сон і його тлумачення, Гедеон отримав необхідну

впевненість, що невеликий загін із трьохсот чоловік, яких Бог вибрав для своєї армії, дійсно зможе розгромити мідіанців. Повернувшись до своїх воїнів, він сказав: «Вставайте, , бо Господь віддав у ваші руки військо мідіанське» (вірш 15).

Триста воїнів Гедеона не мали зброї, але тепер він дав кожному з них трубу, глиняний глечик і лампу, або смолоскип, який слід було помістити в глечик. Сумнівно, що будь-яка інша армія в історії людства була так озброєна. Хоча в записі про це не згадується, але немає сумнівів, що метод ведення бою та план атаки Гедеона були спрямовані Господом. Озброївши їх, Гедеон розділив свої війська на три групи і розставив їх по боках пагорбів, що оточували табір мідіанців, розташований у долині внизу. Гедеон зайняв своє місце в одній з невеликих груп. Суддів 7:16

Він наказав усім робити так, як він. Коли він затрубить у сурму, вони мають затрубити у свої. Одночасно вони мають розбити глечики, в яких ховали свої смолоскипи. Потім вони мають вигукнути: «Меч Господній і Гедеона!» (вірші 17, 18). Мідіанітянин, який раніше тлумачив сон свого товариша, сказав: «Це не може бути нічим іншим, як мечем Гедеона». Ймовірно, багато мідіанітян чули про цей сон і його тлумачення, тож коли вони

почули крик трьохсот « », вони, безсумнівно, подумали, що сон збувається.

Очевидно, стратегія Гедеона була складнішою, ніж здавалося на перший погляд. Незважаючи на те, що його військо було невеликим, він розставив його таким чином, що воно практично оточило табір мідіанців. Зазвичай тільки капітани армії сурмили в труби і несли смолоскипи, і коли мідіани чули звуки трьохсот труб і бачили триста мерехтливих смолоскипів, що оточували їх з усіх боків, це, безсумнівно, створювало враження, що на них напала величезна армія. Сьогодні ми могли б назвати таку стратегію «психологічною війною».

Коли триста воїнів затрубили в сурми, розбили глечики, підняли смолоскипи і вигукнули «меч Господній і Гідеона», серед ворогів поширився страх і паніка. «Господь навернув меч кожного проти свого товариша, по всьому війську» (вірші 19-22). Коли мідіани напали один на одного, вони втекли. Ізраїльтяни переслідували їх, зрештою захопивши і вбивши їхніх князів і царів (Суддів 7:23-25; 8:1-21). Перемога Ізраїлю була повною.

Гідеон є одним з найскромніших і водночас найздібніших державних діячів Біблії. Коли ангел Господній вперше заговорив до нього, він пояснив, що він найменший у домі свого батька, і

Жовтень 2025 року 39

він зберіг цей дух смиренності. Він чув, як мідіанці вживали вираз «меч Гедеона», але коли він наказав своїй маленькій армії використовувати це як бойовий клич, він додав ім'я Бога і поставив його на перше місце: «Меч Господній і Гедеона».

Коли його перемоги були завершені, «люди Ізраїлю сказали Гідеону: «Прав нас ти, і твій син, і син твого сина, бо ти визволив нас з руки мідіанців». Однак і тут знову проявляється смиренність і правильна точка зору Гедеона. Він відповів на це прохання, сказавши: «Я не буду панувати над вами, і мій син не буде панувати над вами: Господь буде панувати над вами» (Суддів 8:22,23). Таким чином, цей вірний суддя Ізраїлю знову поставив Господа перед своїм народом, підкресливши, що тільки завдяки послуху Йому вони можуть сподіватися залишитися вільними і процвітаючими.

Результати прикладу Гедеона і його вірного суддівства тривали лише доки він був живий. «Як тільки Гедеон помер, ... сини Ізраїлеві знову повернулися і пішли за баалами, і зробили собі бога Баал-Берита (). І не пам'ятали сини Ізраїлеві Господа, Бога свого, що визволив їх з рук усіх ворогів їхніх з усіх боків, і не чинили милості до дому Єрубаала, тобто Гідеона, за всією добротою, яку він чинив Ізраїлеві». Суддів 8:33-35

Єфта і його дочка

Після смерті Гедеона і нечестя його сина Авімелеха Господь поставив низку суддів, щоб керувати справами Ізраїлю, але про них мало що відомо, аж доки ми не доходимо до Єфта, сина Гілеада. Єфта представлений як могутній і хоробрий чоловік, але він був вигнаний своїми братами, бо був сином «чужої жінки», і «втік від своїх братів і оселився в землі Тов». Суддів 11:1-3

Здібності Єфта як лідера і військового, очевидно, визнавали навіть ті, хто вважав себе соціально вищими. Коли Ізраїль зазнав жорстокого гноблення з боку аммонітян, старійшини знайшли Єфта і попросили його про допомогу, обіцяючи йому керівництво нацією після того, як він переможе аммонітян. Єфта неохоче погодився і здобув перемогу, так само як і інші військові генерали раніше, коли на них було благословення Господнє. вірші 4-32

Однак ім'я Єфта є видатним у священних записах не через його військову майстерність, а через обітницю, яку він дав Господу в очікуванні перемоги, яка буде дана йому божественною допомогою. Обітниця полягала в тому, що все, що першим вийде з його дому, коли він повернеться

з битви, буде принесено в жертву Господу. вірші 30,31

Коли Єфта повернувся з битви, його молода дочка, єдина дитина, першою вийшла з дому, щоб зустріти його. У розповіді сказано: «І сталося, коли він побачив її, що він розірвав свої одежі і сказав: «Горе мені, дочко моя! Ти повністю мене знищила! Ти принесла мені нещастя! Бо я склав обітницю Господу і не можу її скасувати». вірші 34,35

Серед знаті Ізраїлю складання обітниці перед Господом було дуже серйозною справою. Соломон писав, що краще не складати обітниці, ніж скласти обітницю і не виконати її (Еклезіаст 5:4,5). Єфта дотримувався цієї точки зору; і хоча його обітниця виявилася набагато дорожчою, ніж він очікував (), уклавши таке урочисте зобов'язання, він не бачив можливості змінити його. Його дочка не повстала. Вона розуміла ситуацію і попросила лише про два місяці, протягом яких, як зазначається в записі, «я можу ходити по горах і оплакувати свою дівоцтво, я і мої подруги». Єфта погодився на це прохання. Після двох місяців «вона повернулася до свого батька, який вчинив з нею згідно з обітницею, яку він дав, і вона не знала чоловіка». Суддів 11:36-39

Загалом вважається, що Єфта насправді приніс свою дочку в жертву, як приносять в жертву бика чи козла. Дійсно, побіжне читання біблійного оповідання підтверджує цю точку зору. Однак переклад 40-го вірша в деяких перекладах Біблії, здається, дає інше тлумачення. У ньому пояснюється, що дочки Ізраїлю щороку ходили «поговорити з дочкою Єфти з Гілеаду чотири дні на рік».

Як пояснює вірш 39, це стало «звичаєм в Ізраїлі». Дочка Єфта, мабуть, залишилася живою, інакше жінки Ізраїлю не могли б щороку розмовляти з нею. При більш уважному розгляді запису стає очевидним, що насправді сталося так, що дівчина залишилася незайманою протягом усього свого життя, що, з точки зору ізраїльтян, було величезною жертвою, яку батько вимагав від неї.

Ця думка впливає з опису. Коли Єфта пояснив свою позицію дочці, а вона попросила про два місяці відстрочки, вона просила ці два місяці не для того, щоб підготуватися до смерті, як пояснюють деякі коментатори, а для того, щоб оплакувати свою незайманість. (Суддів 11:37). Коли вона повернулася, і її батько «зробив з нею згідно з обітницею, яку він дав», пояснюється, що «вона не знала чоловіка». Єфта був тим, кого вів «Дух Господній» (вірш 29). Як такий, він не міг

дати обітницю принести свою дочку в жертву, бо це було заборонено Мойсеевим законом. Повторення Закону 12:29-31

Після перемоги над аммонітянами Єфта вважав за необхідне придушити повстання ефремлян в Ізраїлі. Їхнє повстання було в основному пов'язане з тим, що вони стверджували, що Єфта не просив їхньої допомоги в завоюванні аммонітян. Їхні твердження були неправдивими, і Єфта успішно придушив їхнє повстання. Більше нічого не записано про життя Єфта — тільки те, що його суддівство тривало шість років, а потім він помер. Суддів 12:1-7

Самсон-сильний

Після смерті Єфта Ізраїльському народу служили ще кілька суддів, але про них лише згадується в літописі. Наступним суддею, якому приділяється особлива увага, є Самсон, син Маноаха. Він був поставлений суддею, тому що, як і в попередніх випадках, «сини Ізраїлеві знову чинили зло в очах Господа». Як покарання, «Господь віддав їх у руки филистимлян на сорок років». Суддів 13:1

Мати Самсона була безплідною, і ангел з'явився їй і повідомив, що вона матиме сина. Маной, її чоловік, не був присутній, коли це сталося, і він

молився, щоб і він міг побачити цього відвідувача, якого ще не впізнали як ангела. Це прохання було виконано, і під час розмови з ангелом Маной приніс в жертву козеня на скелі, і коли воно згоріло, ангел піднявся від них у полум'ї. Тоді вони зрозуміли, що до них завітав ангел, який наголосив на великому значенні для Ізраїлю сина, який мав народитися у них. Він буде, як пояснив ангел, тим, хто «почне визволяти Ізраїль з рук филистимлян». вірші 2-24

Згідно з вказівками Господа, з дитинства Самсона не стригли, бо його батьки отримали наказ, що він має бути назареєм протягом усього життя. Згідно з умовами єврейського закону, записаними в Числах 6:1-21, назареєм був той, хто відокремлювався від народу і присвячував себе виключно служінню Господу, або на обмежений період часу, або на все життя. Однією з зовнішніх ознак назорея було його нестрижене волосся.

Самсон відомий своєю великою силою. Водночас, однак, за стандартами Нового Заповіту, його особисте життя не заслуговує на похвалу. Проте в душі він, очевидно, був вірним Богу, тому в Посланні до Євреїв він названий одним із стародавніх героїв віри, як і Гідеон та Єфта, про яких йшлося раніше. Євреїв 11:32

Хоча Самсон був одружений, деякий час по тому він зустрів і «полюбив жінку, яка звалася Даліла» (Суддів 16:4). Під тиском з її боку він відкрив Далілі, що секрет його сили був у його волоссі (вірші 15-17). Ми не повинні припускати з цього, що існував якийсь таємничий спосіб, за допомогою якого сила перетікала з його волосся в його тіло. Думка, здається, полягає в тому, що доки він зберігав своє волосся, символ відданості Богу, Господь давав йому силу для здійснення тих могутніх подвигів сили, про які записано щодо нього.

Дізнавшись про таємницю волосся Самсона, Даліла скористалася нагодою, коли він спав, і попросила чоловіка обстригти його. Ймовірно, Господь не дозволив би цього, якби Самсон не порушив свою обітницю відданості Богу, заграючи з Далілою. Коли його волосся зникло, Господь відібрав свою підтримку, і філістимляни захопили Самсона, викололи йому очі і кинули до в'язниці. вірші 19-21

Оскільки Самсон, завдяки силі, яку давав йому Господь, так довго дошкуляв філістимлянам, вони раділи, що тепер він у їхній владі. Вони подвійно переконалися, що він не втече від них, скувши його мідними кайданами. Щоб відсвяткувати перемогу над могутнім Самсоном,

філістимські вельможі зібралися разом, щоб принести жертви своєму богу Дагону. вірші 23,24

Це зібрання відбувалося в їхньому язичницькому храмі, і це було велике зібрання. «Дім був повний чоловіків і жінок; і всі володарі філістимлян були там; і на даху було близько трьох тисяч чоловіків і жінок, які дивилися, як Самсон розважався» (вірші 25-27). Яке приниження для могутнього Самсона!

Ситуація незабаром змінилася. На допомогу прийшла віра Самсона. Його волосся почало знову рости, і він попросив Господа ще раз допомогти йому, щоб він міг помститися філістимлянам. Подальший розвиток подій добре відомий. Впершись між двома колонами, що підтримували дах будівлі, він розсунув їх, «і будинок впав на вельмож і на весь народ, що був у ньому. Тож тих, кого він убив при своїй смерті, було більше, ніж тих, кого він убив за свого життя» (вірші 22, 28-30).

Тут знову ми мусимо припустити, що саме сила, дана Самсону Господом, зруйнувала храм филистимлян. Усі подвиги Самсона були такими ж чудесами, як і руйнування стін Єрихону чи розступлення Червоного моря. Чому Господь вирішив проявити свою силу через людину, ми не можемо знати, окрім того, що це допомагає

Жовтень 2025 року 47

проілюструвати, що наш Бог ні в якому разі не обмежений у методах, які він може використовувати для досягнення своїх цілей.

Майбутні судді

Христос і його вірні послідовники сучасної епохи будуть суддями в той майбутній час суду. (Дії 17:31; 1 Коринтян 6:2). Так само, як Ізраїль потрапив у рабство до своїх ворогів через непослух божественному закону, так і весь світ зараз перебуває в рабстві гріха і смерті — як євреї, так і язичники. Однак у призначений Богом час Він підніме цих суддів, які були заздалегідь підготовлені до цієї великої відповідальності, і через них усі охочі та слухняні люди будуть визволені від смерті. Це чудова перспектива!